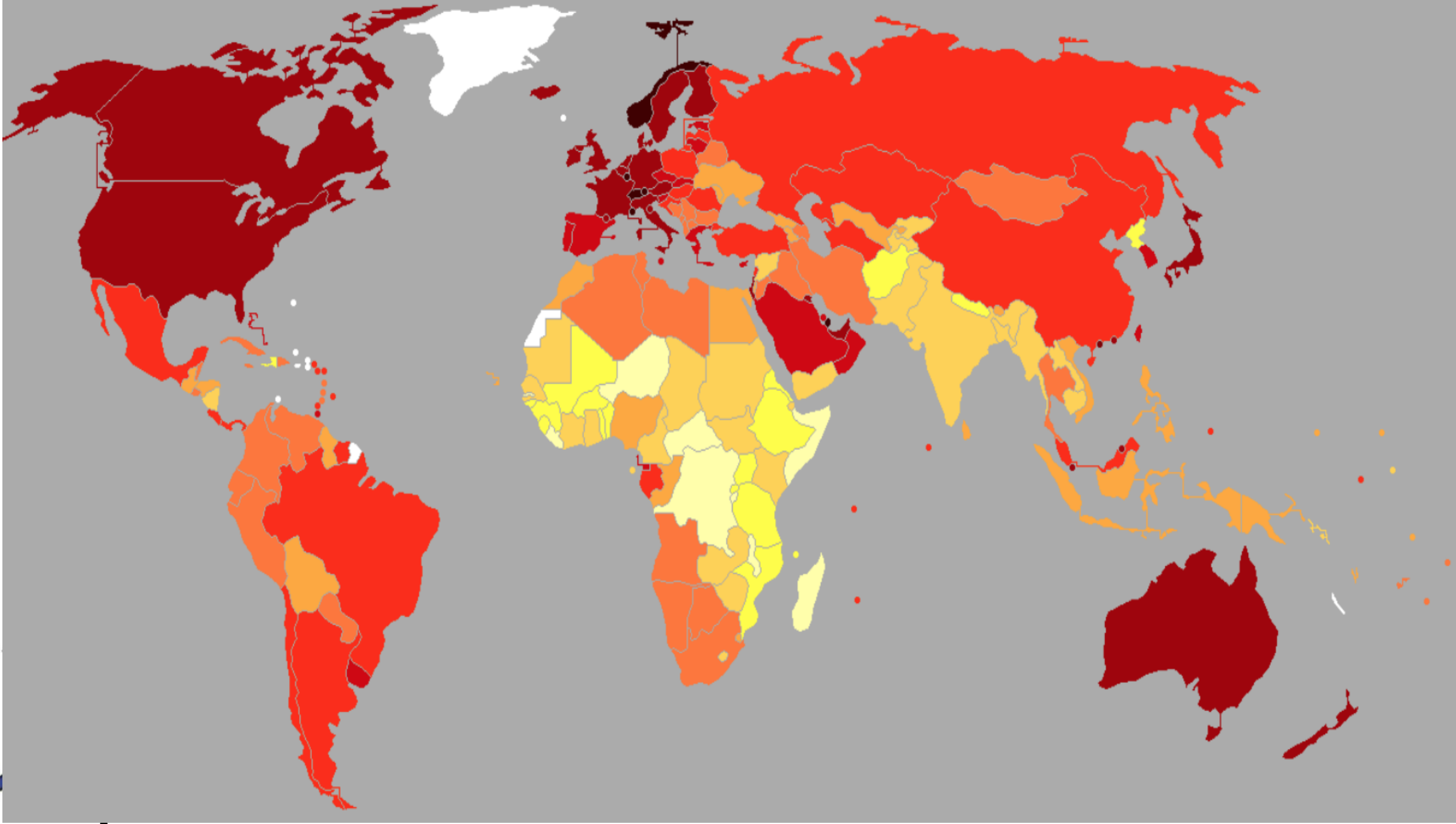
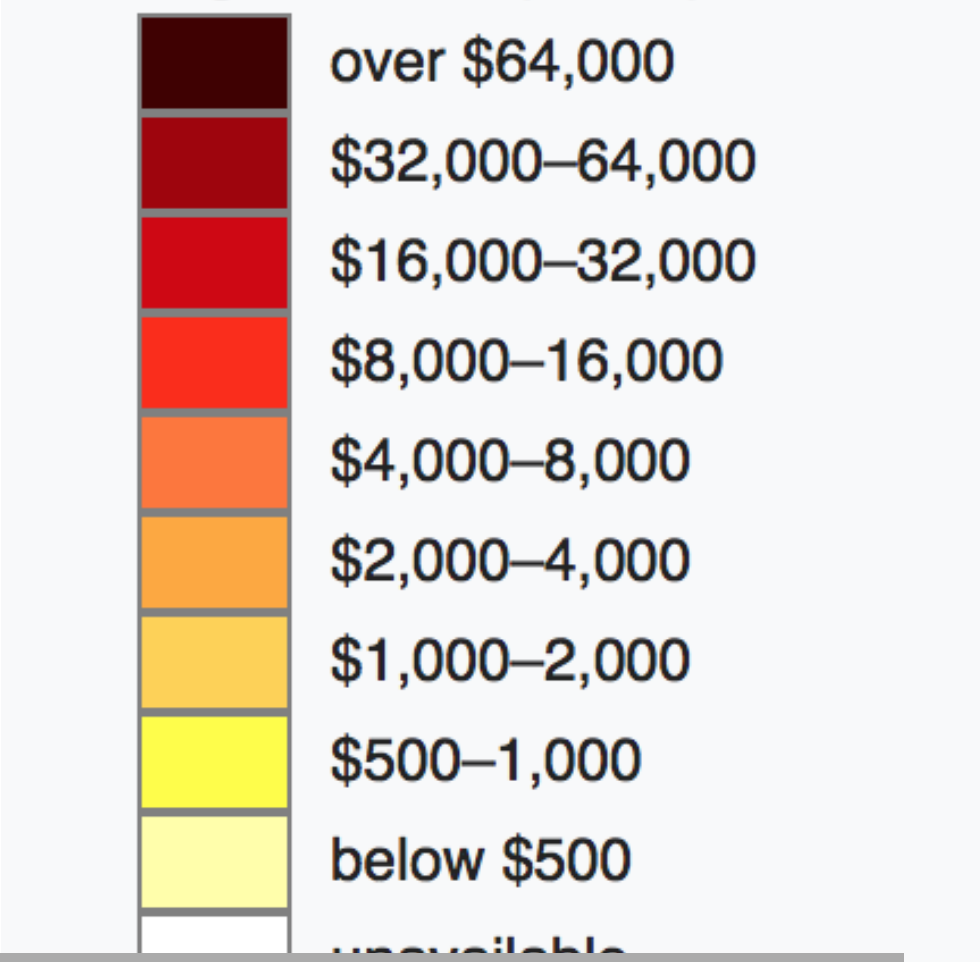
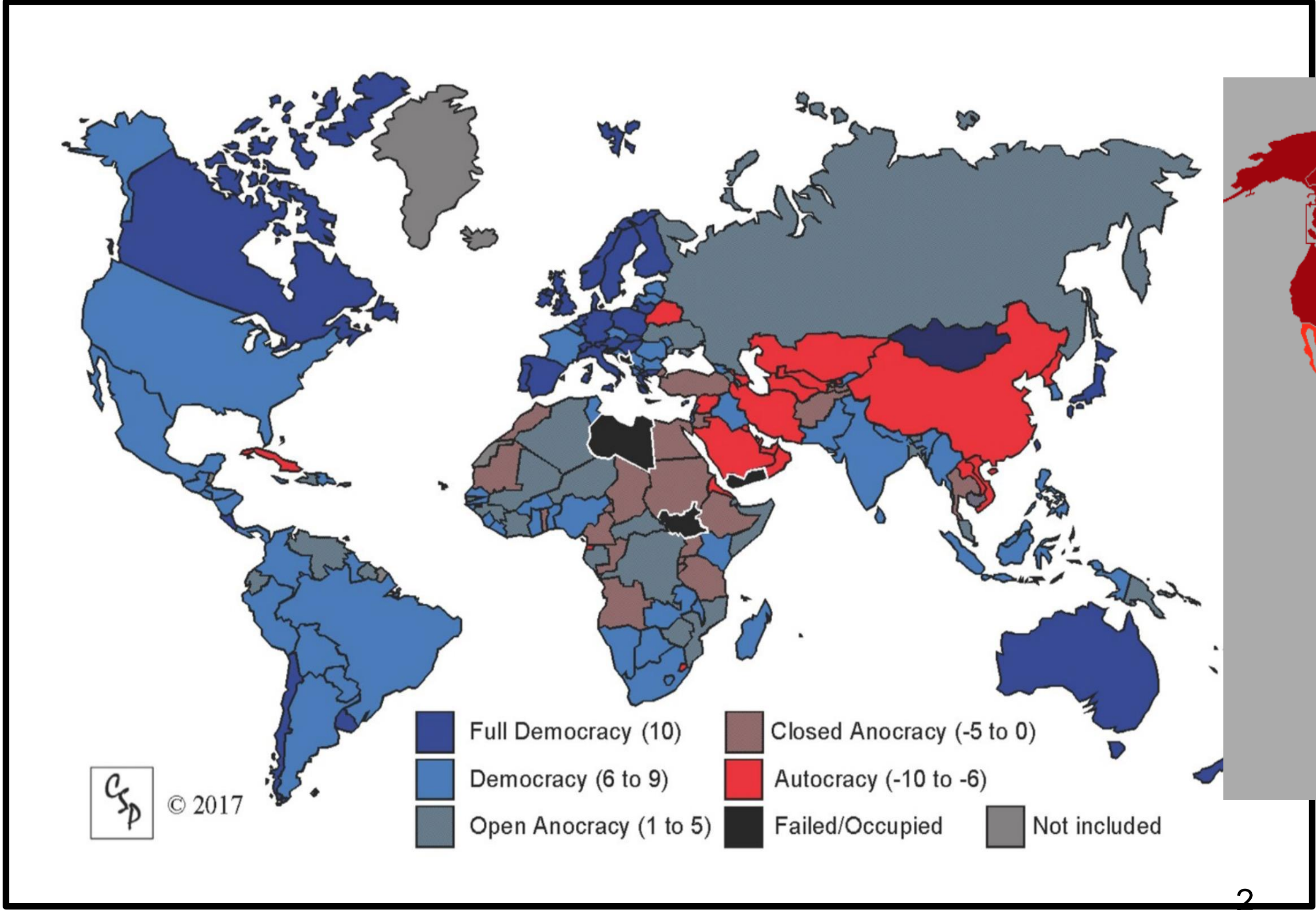

www.dahaiyiyargi.org

daha iyi yargı

**siyaseten tarafsız
düşünce kuruluşu**

Demokrasi Seviyesi Kadar Milli Gelir:

Orta Demokrasi Sorunları ve Çözüm Yolu:

Hukukun Üstünlüğü – kamu görevlilerinin hukuka karşı hesapverirliği:

- Yürütme gücünü temsil eden kamu görevlileri
- Yargı organlarının ve yargı unsurları – hakimler savcılar
- Yargı ve yürütme görevlilerinin fiili sorumsuzluğu ve dokunulmazlığı

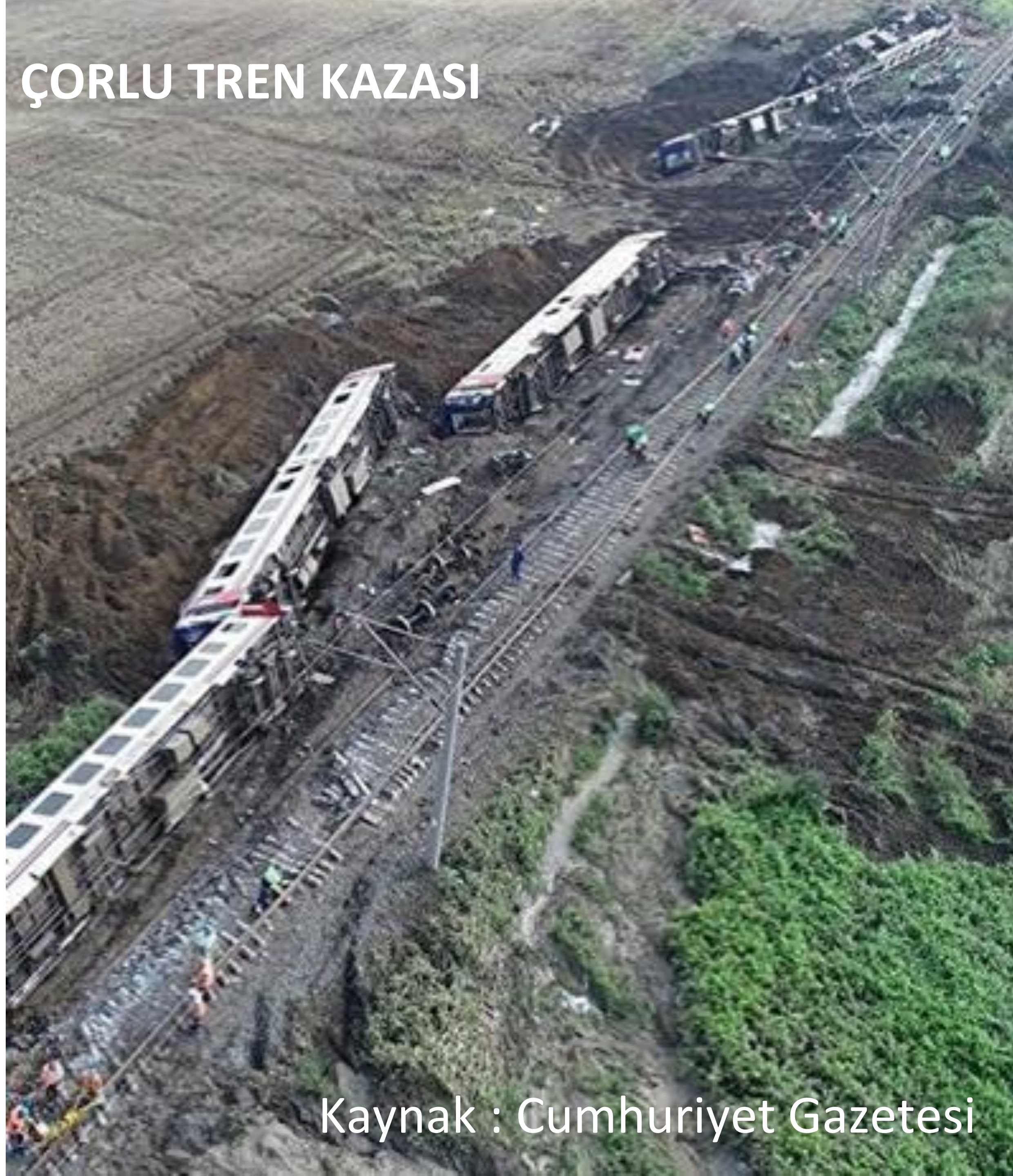
Yargı'nın yetersizliği ve yürütmeye bağımlılığı

- Organlarının oluşumunun yürütme ve siyasilere bağımlılığı
- Yargı işlevininin yürütmenin amirlerin iznine bağımlılığı
- Verimli, hesapverir ve bağımsızlığı hak eder yapılanma ihtiyacı
- Yargı iş yapış usullerinin arkaik ve yetersiz oluşu

Halkın yönetime katılımında temsil adaletsizliği:

Sivil anayasa ve anayasayı etkin koruma ihtiyacı

ÇORLU TREN KAZASI

Kaynak : Cumhuriyet Gazetesi

**PAMUKOVA'da
37 Kişinin
Oldüğü FACİADA
14 YIL SONRA KARAR !**

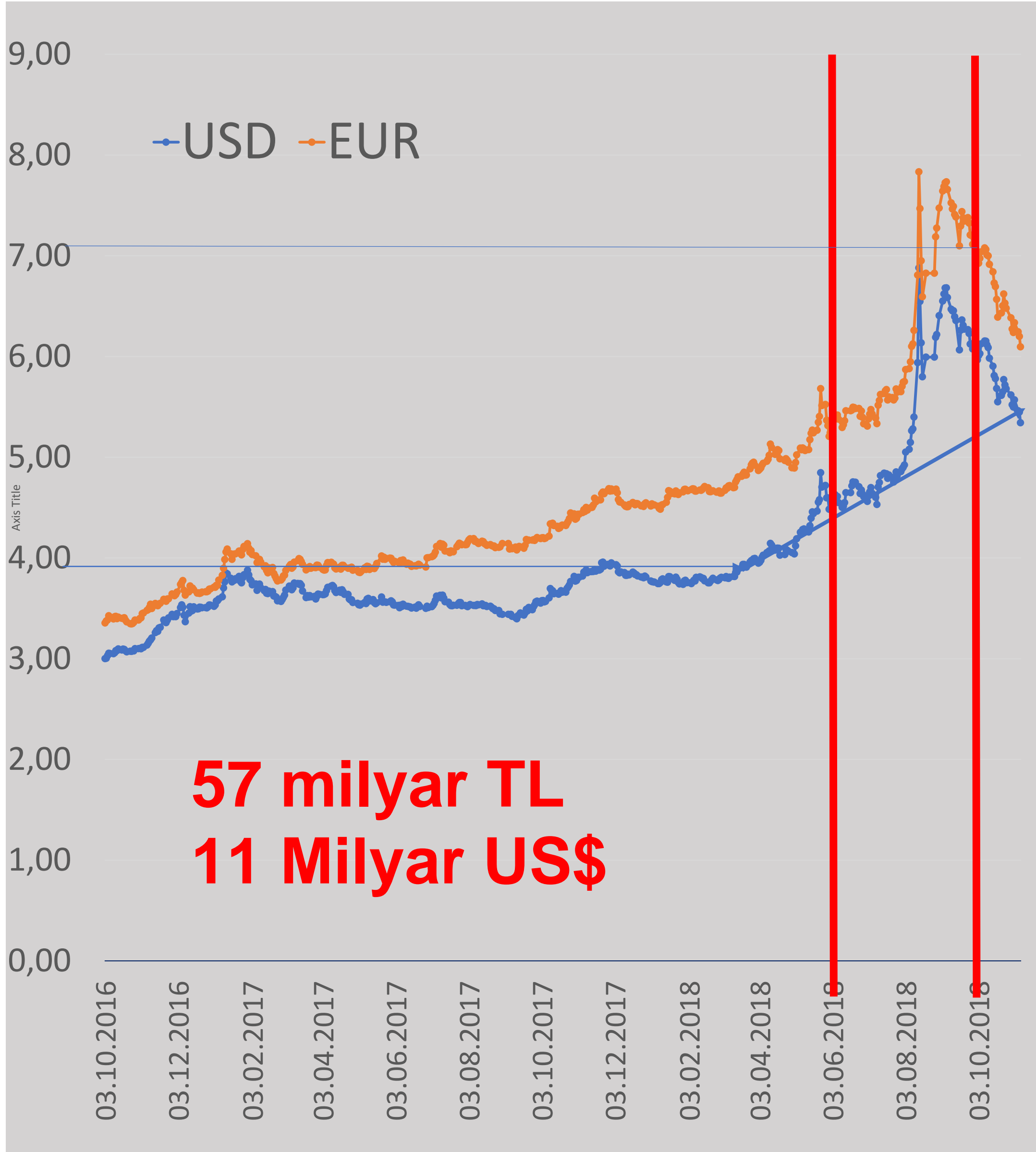

Yargı Gücü - Hukuk Yürütmeye hesap soramıyor!

**Yürütme dizginlenemiyor, dengelenemiyor
ve kamu görevlileri hukuka hesapverir değil.**

- **Siyasiler; seçimlerde hesapverirliği tercih ediyor**
- **Hesapverirliği sağlayacak bilgileri açıklamazlar – açıklamalar hesap sormaya yetersiz**
- **Hukuka ve yargıya hesapvermekten kaçınırlar**
- **Kamu görevlilerinin suçları izin verilirse soruşturulabilir:**
  - Devlet memurları/kamu görevlileri amirlerine...
  - **Üst düzey kamu görevlileri siyasilere...**

Hakan Atilla vs. Papaz Brunson

Yargı gücü yetersiz;
fayda üretmiyor, zarar veriyor!

Organları (HSK) hesapverir değil,
unsurları fiilen sorumsuz

- **Görevini yerine getirme kapasitesi yetersiz, eğitim, nitelik ve nicelik yetersiz**
- **Süreçleri verimsiz, uyuşmazlık çözemiyor.**
  - Arkaik vakıa ve delil elde etme süreç ve yöntemleri
  - Suçlamalarda isabetsizlik ve yargı denetimi
- **Organ ve unsurları hukuka hesapvermez ve sorumsuz.**
  - Makul gerekçe hakkını bile ihlal eder
  - Üyelerinin suçlarını soruşturmazlar.

Yargı Bağımsız değil; tarafsız da olamaz!

Yargı organının oluşumu ve işlevini göstermesi yürütme ile siyasilere bağımlı.

- Yargı oluşumu yürütmeye bağımlı:
  - HSK'yı yürütme ve siyasiler oluşturuyor.
  - Adalet bakanı ve müsteşarı HSK başkanı
- Yargının işlevi yürütmeye bağımlı:
  - Kamu görevlilerine karşı üst amir izni gerekiyor
  - Bütçesi de yürütmeye bağımlı
- Hakim teminatı yok; unsurları bağımlı
- Tek celse ve doğal hakim ilkesi yaygın aksıyor.

Yargı,

**bağımsız
olmalıdır!**

Fakat Yargı,

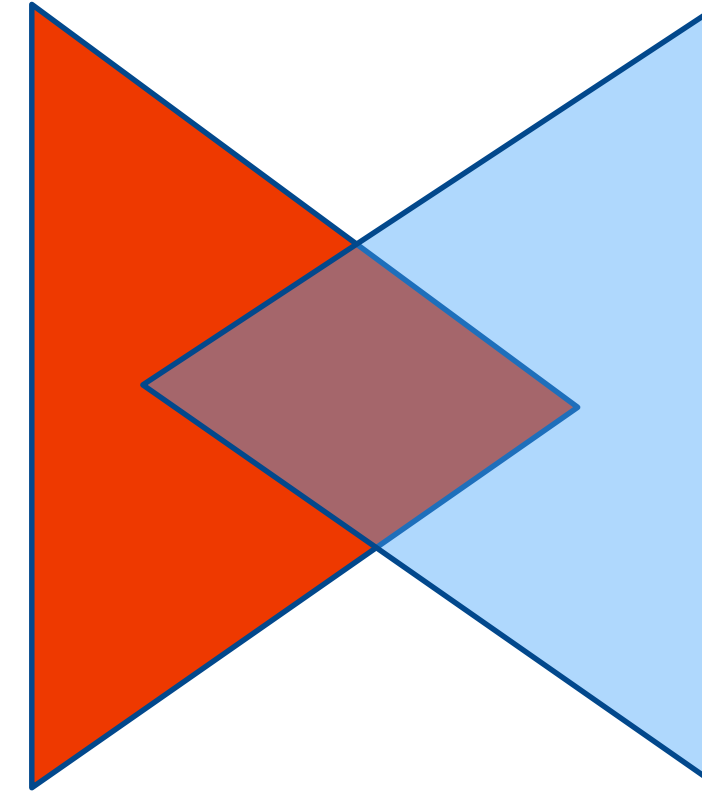
**bağımsız
olmamalıdır!**

Devlet gücü karşısında temel hak ve özgürlükler, fikir ve ifade özgürlüğü geriliyor!

**Devlet
Gücünü Kullananların
Dizginlenmesi**

Yürütme ve Kamu Kurum ve
Görevlilerinin hukuka uyarlılığı

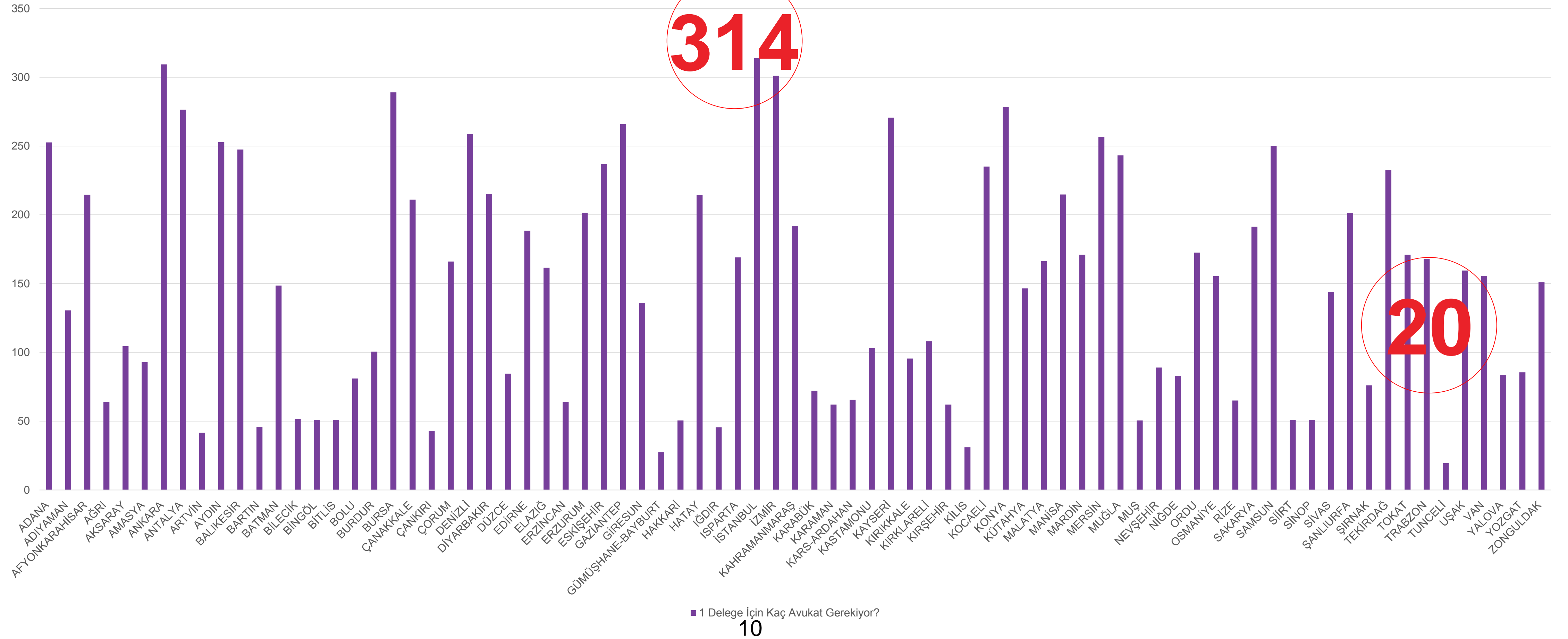

**Halkın
Temel Hak ve Özgürlüklerinin
Korunması – Geliştirilmesi**

Fikir Çeşitliliği ve İfade Özgürlüğü,
Yenilikçi ve Buluş Ortamı

Halkın Yönetime Etkin Katılımına kısıtlar: Delegelik ve Blok Listeler

1 TBB Delegesi Çıkarmak İçin Kaç Avukat Gerekiyor?

1 Delege İçin Kaç Avukat Gerekiyor?

10

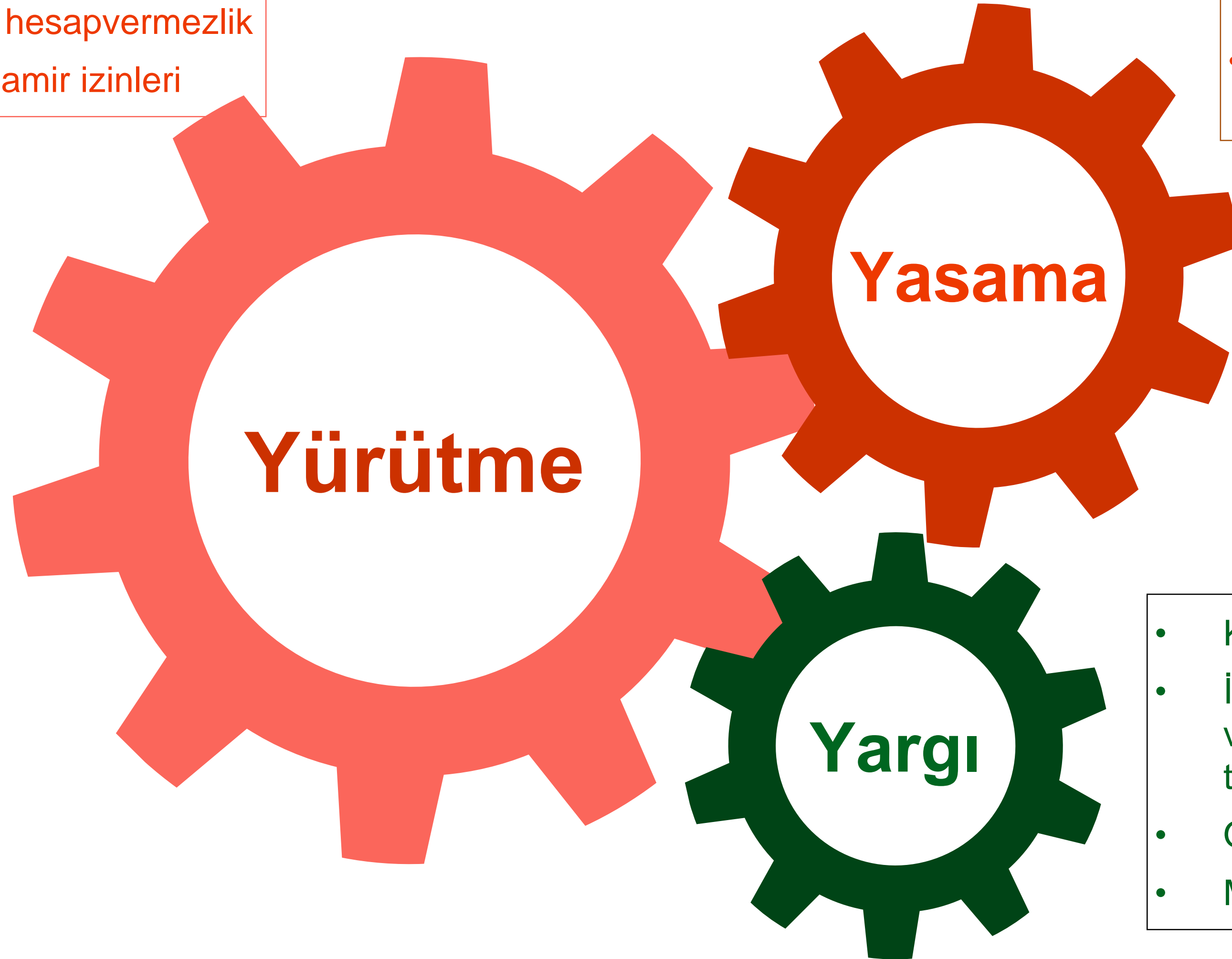
Kurum içi seçim kısıtları halkın yönetimde adil temsilini kısıtlıyor!

Yürütme gücü, siyasi partiler ve meslek kuruluşlarının yönetimleri küçük bir zümrenin elinde kalıyor!

- **Katılımı Kısıtlayıcı Seçimler**
(Delegelik, Blok Listeler, Merkez Yönetim)
  - Genel Seçimler (Çoğulcu)
  - Siyasi Partiler İçi Üyelik ve Seçimler
  - Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşlarında
- **Seçimler**
  - Seçim bölgeleri, temsil yüksekliği ve halkla iletişim
  - Aday listeleri ve seçmenin tercih hakkı - imkanı

Dizginlenemez, denetlenemez!

- Lider ve merkez yönetim sultası
- Şeffaflık yetersiz
- Seçim hesapverirliği
- Hukuka/yargıya hesapvermezlik
- Soruşturmalara amir izinleri

- Halkı adil olarak temsil etmeyen %35 oy % 65 sandalye.
- Yürütlemeyle bütünleşerek iktidarın uzantısı haline gelebilen
- Anayasal denetimi sınırlı/kısıtlı ve Anayasaya uyarsız kanunlar çıkaran

- Kapasitesi görevini yapmaya yetersiz
- İşlevini göstermesi yürütmenin izin vermesine, bütçe sağlamasına, toplantıya katılmasına bağımlı
- Organ ve unsurları hukuka hesapvermez
- Mensupları suçlarından fiilen sorumsuz

daha iyi yargı

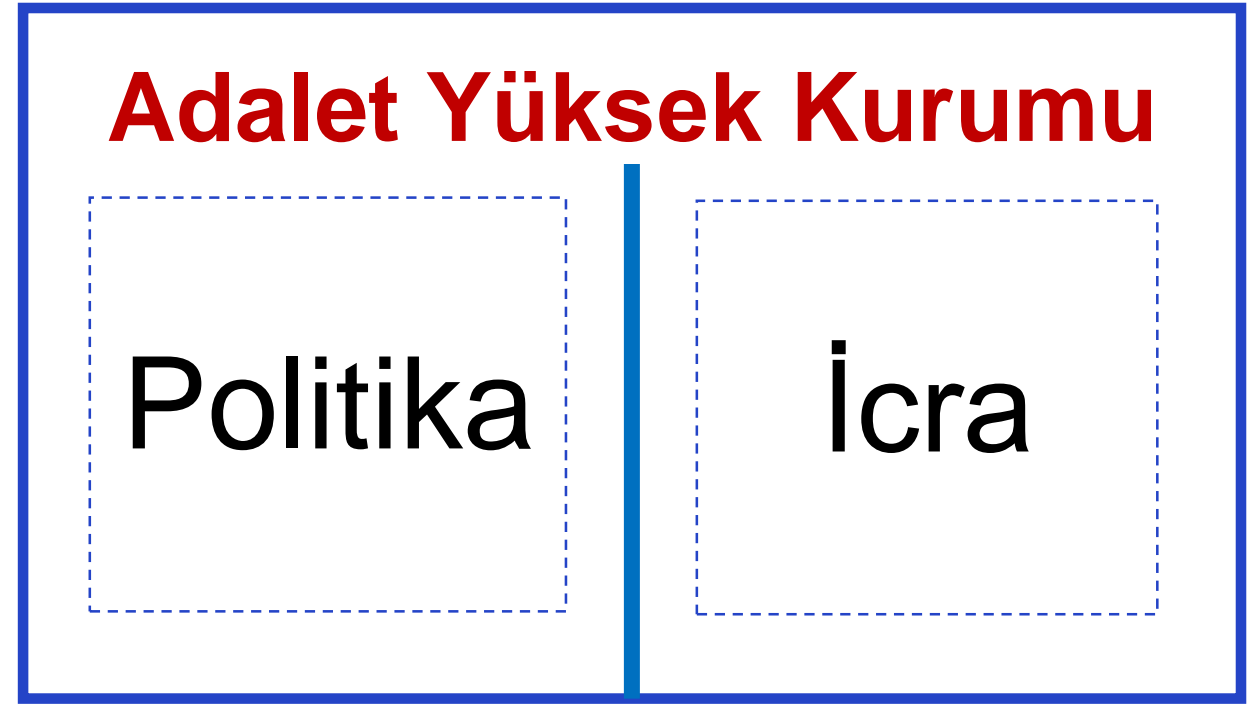
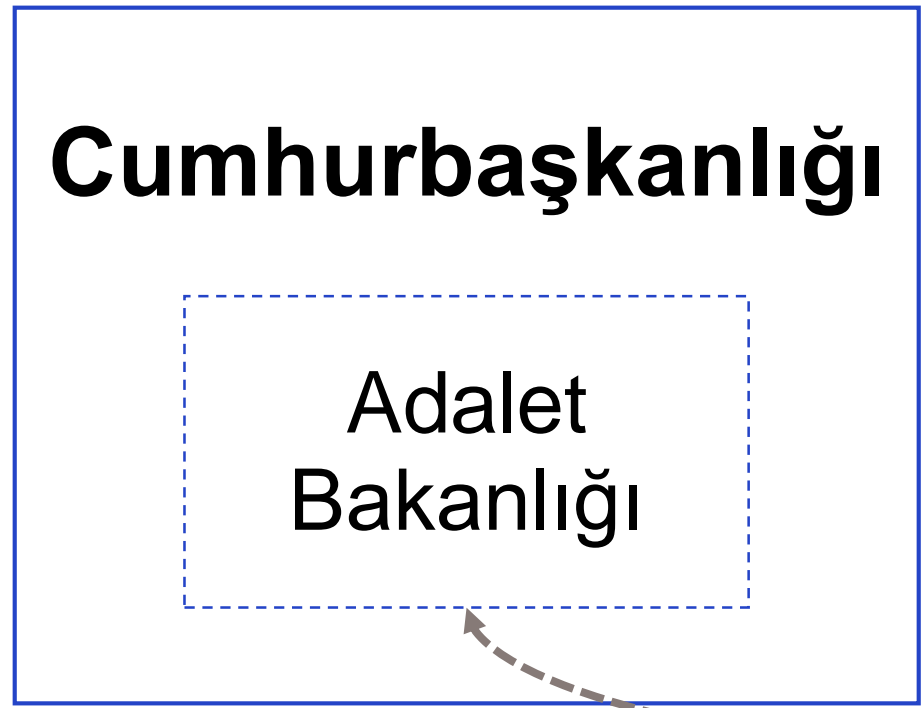
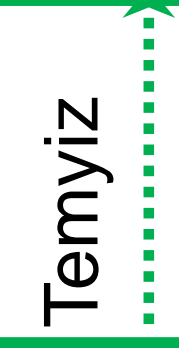
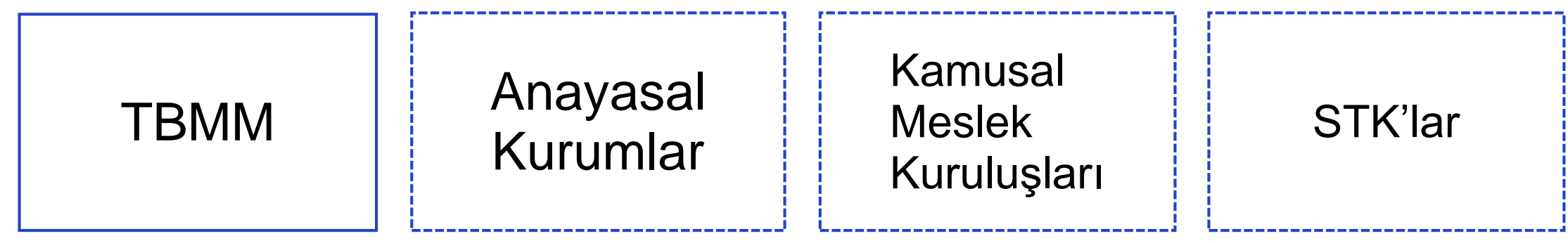
Çözüm Önerileri ve Yol Haritası

1. Yargı

Yargıyı olması gerektiği hale getir.

- **Yargıyı verimli çalışır hale getir**
  - Süreçleri iyileştir; 4-5 yıl süren davaları 3-4 ayda sonlandır
  - Yargı kaynaklarını iş yüküne uygun olarak dağıt
  - Savcılıkları kollukla birleştir, işemlerine yargı denetimi getir
  - Delil ve sorgu mahkemelerini yeniden kur
- **Organ ve unsurlarını hukuka koşulsuz hesapverir hale getir**
  - Tüm idari nitelikteki yargı kararlarını yargı denetimine aç
- **Verimli, hesapverir ve bağımsız olacak şekilde yapılandır**
  - Adalet Yüksek Kurulu - kimse veya grup nüfuz kuramasın
  - Hakim, Savcı ve Avukatlara tam bağımsız meslek kuruluşları ver
  - Yargı konusunda uzman "Adalet Yüksek Mahkemesi" kur

2. Yürütme:

Yürütmenin hukuka uyarlığını ve hesapverir olmasını sağla.

- **Genel İdare Usulü Kanunu çıkar:**
  - Yetkileri ve karar alma usullerini tanımla
  - Şeffaflığı artır, bilgi edinmeyi güçlendir
  - Kamu görevlileri için ibra sistemi geliştir
- **Kamu Görevlileri Uzmanlık Mahkemesi kur**
- **Kamu görevlilerinin soruşturma ön izinlerini iptal et**
- **Yürütmenin karar alımına halkın katılımını artır**
- **İdari yargı sistemini ve Danıştayı hızlandır:**
  - Acil ve ön meseleleri 2-3 gün içinde karar verilsin
  - Davalar 6 ayda sonuçlandırılınsın

3. Halkın Yönetime Katılımı:

Siyasi partileri şeffaflaştır, demokratikleştir.

- **Siyasi partilerde ve kamu kurumu meslek kuruluşlarında:**
  - Merkezi yönetimin yetkilerini % 10'la sınırlanmalı
  - Delegation sistemini iptal edilmeli, blok listeleri yasaklanmalı
  - Siyasi partilerde üyelik sistemini geliştirilmeli.
- **Siyasi parti faaliyetlerinin tamamını kayıt altına al, şeffaflaştır**
- **Siyasi parti finansmanını etkin denetle – öz denetim getir**
- **Hazine yardımını akılcı yapılandır – üyelik aidatını teşvik et**
- **Her türlü seçimlerde ve adayların parti içinde seçiminde:**
  - Tek kişilik seçimlerde iki turlu seçim
  - Çok kişilik seçimlerde – çoğunluk yoluyla seçim

4. Sivil Anayasa:

Sivil bir anayasa oluştur ve etkin koru.

- **Anayasa Yapım Metodolojisi Çerçeve Kanunu çıkar:**
  - Daimi sekretarya ve yönetimini oluştur
  - Çalışma usulünü ve katılım usulünü belirle
- **Kamuoyunu bilgilendirme ve tercihlerini öğrenme yöntemi getir (mini referandumlar)**
  - Kamuoyunu bağıklı bilgilendirme yöntemi belirle
  - Toplumsal mutabakat oluşturma yöntemini belirle
- **Anayasa Mahkemesinin işlevini geliştir; dava açabilenleri genişlet**
- **Anayasayı Koruma Kurumu Oluştur, C. Başsavcılığını dönüştür**
- **İnanç bazlı oluşumları ve örgütleri izle, denetle ve tehditleri önle.**

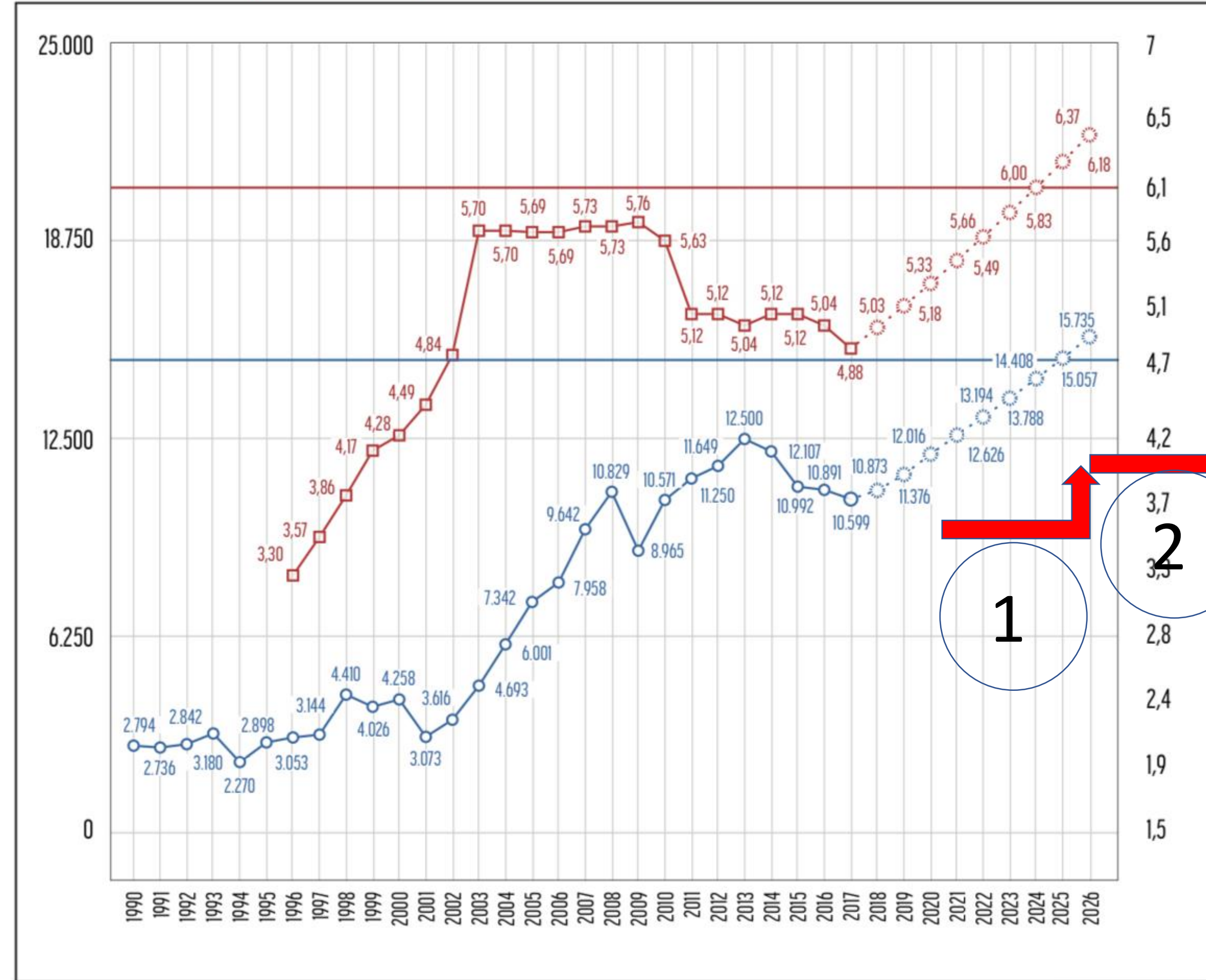
daha iyi yargı

**Yeni Bir Vizyon,
Yeni Bir Hikaye!**

**Vizyon 1920'lerin vizyonu;
Hikaye Cumhuriyet'in hikayesi!**

The Economist Demokrasi Endeksi ve Kişi Başına Gelir (GSYH Cari ABD Doları)
The Economist Democracy Index and Per Capita Income (GDP Current US \$)

○ Kişi başına gelir (2018-2026) sol ölçek
Per capita income (2018-2026) left scale

□ The Economist demokrasi endeksi sağ ölçek
The Economist democracy index right scale

○ Kişi başına gelir tahmini (2018-2026) sol ölçek
Per capita income estimate (2018-2026) left scale

○ The Economist demokrasi endeksi tahmini (2018-2026) sağ ölçek
The Economist democracy index estimate (2018-2026) right scale

— Orta gelir tuzağı eşiği sol ölçek
Middle income threshold left scale

— Kopenhag kriterleri eşiği sağ ölçek
Copenhagen criteria threshold right scale

daha iyi yargı

Teşekkürler!

mehmet.gun@dahaiyiyargi.org